

Ker se Zola, javna osebnost z veliko mobilizacijsko močjo, odločno postavi na stran *dreyfusarjev*,¹⁰ to je zagovornikov Dreyfusove nedolžnosti, republikanskih vrednot in laične pravne države, se *antidreyfusarska* desnica, zagovornica avtokratskih oblik vladavine, religije in vojaške hegemonije, na podlagi tribalnih in rasističnih podmen, saj v Dreyfusu ves čas afere v pretežni meri vidi le vnaprej (po naravi) *krivega juda* (antisemitizem), splaši in sprva reagira kot strnjena konservativna sila, ki se sooča z »nevarnim«¹¹ novim gibanjem: ustanovi vrsto desničarskih časopisov in listov, v svojih medijskih objavah nastopi s smešenjem, prezirom, denunciacijo in okrepljenimi antisemitskimi sestavinami (antisemitske karikature, plakati, pamfleti, polemike, peticije itn.). Ko vztrajna dreyfusarska mobilizacija obrodi prve sadove, se antidreyfusarji čutijo prisiljene prevzeti postopke, ki so jih najprej uporabljali dreyfusarji, in jih uporabiti zoper nasprotnike.¹²

Iz tega izhaja, da je pojmovanje tako »intelektualca«¹³ kakor »antiintelektualca«¹⁴ tesno zvezano z vzvratnim delovanjem francoske desnice v sociopolitičnem boju zoper *dreyfusarje*.¹⁵ Reakcija intelektualne desnice in ultra desnice zoper Zolaja *kot intelektualca* (novega, drugačnega, kritičnega, z veliko mobilizacijsko močjo *pro causa* delujočega *dans la cité – v državljanskem prostoru*, kakor bi rekli Francozi) postanejo z vso njeno argumentacijo, njenimi diskurzivnimi in medijskimi strategijami ter taktičnimi potezami v nadaljevanju paradigmska shema antiintelektualizma. Antidreyfusar Maurice Barrès (1862–1923) namreč v članku zoper Zolaja 1. februarja 1898, tj. približno dva tedna po objavi članka *Obtožujem ...!*, prvič uporabi termin »intelektualec«¹⁶ kot zmerljivko, Zola in njegovi zagovorniki pa termin bistro obrnejo in ga uporabijo kot pozitivno označbo, s čimer so v trenutku opredelili niz svojih nasprotni-

10 In s tem v kolektivno zavest prikljice in okrepi referenco Voltairovega angažmaja v aferi Calas iz časa razsvetljenstva (1761/1762). Gl. Kramberger, 2008: 23 v op. 9.

11 Mimetična sestavina desnice, ki neprestano posnema oz. prevzema (seveda le formalno) taktiko levic, je med afero izredno lepo razvidna: najprej dreyfusarji ustanovijo Ligue des droits de l'homme (Liga za človekove pravice), antidreyfusarji jim sledijo z Ligue de la Patrie française (Liga francoske očetnjave/domovine), dreyfusarji so po Zolajevem nastopu na veliko zgražanje antidreyfusarjev zakrožili več peticij in na široko zbirali podpise v prid pisatelju, tega se je udeležilo precej vidnih akademikov in kulturnih ustvarjalcev Francije. Ko je desnica dojela, da zgražanje ne zadostuje in da je podpisovanje peticij uspešen način mobiliziranja ljudi, je enako ravnal tudi antidreyfusarski tabor. Gl. Kramberger, 2008 s pripadajočo literaturo.

12 Natančneje povedano, antiintelektualizem se je izkazal za socialno pluralen fenomen, prijel se je v vsaj dveh različnih okoljih: prvo je antidreyfusarska, nacionalistična desnica (skrajna desnica), katere socialna sestava je drobna buržoazija in nižja birokracija, drugo okolje pa je revolucionarna sindikalistična levica (skrajna levica), ki je – vsaj do vstopa socialista Jeana Jaurèsu v afero na strani dreyfusarjev – bila močno prežeta z antisemitskimi predsodki (judje kot kapitalisti in izkoriščevalci revnih). Gl. Balmand, 1997: 32.